

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**

Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Familie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Voortgangsbrief afstands- en adoptiedossiers, mede
namens MOCW

Datum

12 juni 2025

Onze referentie

6465877

1. Aanleiding

Op 8 april 2025 zijn door de Tweede Kamer nieuwe moties aangenomen met betrekking tot afstands- en adoptiedossiers. U heeft toegezegd de Kamer voor de zomer te informeren over de voortgang van de uitvoering van deze moties. Met bijgevoegde brief doet u die toezegging gestand. Gelet op de verantwoordelijkheden van de Minister van OCW ten aanzien van de Archiefwet en het Nationaal Archief wordt de brief mede namens MOCW verzonden. Hij is met de inhoud daarvan reeds akkoord.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met verzending van bijgevoegde brief naar de Tweede Kamer, mede namens MOCW.

3. Kernpunten

In de op 8 april 2025 door de Kamer aangenomen moties wordt de regering verzocht om:

- * binnen de bestaande regels er alles aan te doen om de belemmeringen bij inzage van zowel binnenlandse als interlandelijke dossiers weg te nemen en het inzagerecht te verruimen en eventuele in dit kader noodzakelijke wetswijzigingen zo spoedig mogelijk te realiseren;¹
- * naar aanleiding van het advies van de landsadvocaat een hernieuwde uiterste inspanning te doen om de Kameruitspraak te volgen en betrokken afgestanen en de afstandsmoeders onbeperkte en volledige toegang te bieden tot zowel het eigen afstands- als het adoptiedossier en;
- * het mogelijk te maken dat afstandsmoeders een 'brief van je moeder' aan het dossier in het Nationaal Archief kunnen toevoegen, waardoor afstandsmoeders de gelegenheid krijgen een aanvullende verklaring te verstrekken teneinde de door hen geconstateerde onjuistheden of onvolledigheden in het dossier te corrigeren en;
- * de archieven van Stichting Fiom over te dragen aan het Nationaal Archief;²

¹ *Kamerstukken II, 2024/25, 33836 nr. 120.*

² *Kamerstukken II, 2024/25, 33836, nr. 114.*

* te waarborgen dat de toegankelijkheid van adoptiedossiers niet verslechtert, en tevens te regelen dat professionele ondersteuning bij het raadplegen van dossiers beschikbaar blijft.³

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Familie

MOCW heeft op 12 november 2024 op verzoek van de vaste Tweede Kamercommissie voor JenV met een Kamerbrief gereageerd op de brief van de Stichting Verleden in Zicht (ViZ)⁴ van 26 juni 2024. ViZ formuleerde in haar brief een aantal kritiekpunten over de wijze van inzageverlening in deze afstands- en adoptiedossiers door het Nationaal Archief. De kritiek zag met name op het feit dat het Nationaal Archief geen onbeperkte en volledige toegang geeft tot afstands- en adoptiedossiers, ondanks de aangenomen motie van de leden Van Nispen en Ellian die ertoe opgeroepen had *'ervoor te zorgen dat er voor de betrokken afgestane en afstandsmoeder gezamenlijk onbeperkte en volledige toegang is tot zowel het eigen afstands- als adoptiedossiers, en slechts indien nodig hiervoor een wetswijziging voor te bereiden'*.

Datum
12 juni 2025

Onze referentie
6465877

Op 4 maart 2025 heeft u met een Kamerbrief gereageerd op voornoemde op 16 april 2024 aangenomen motie. In die brief reageer u ook op de eveneens op die datum aangenomen moties, die de regering verzoeken om met betrekking tot interlandelijke adoptie:

* met voorstellen te komen om meer hulp en ondersteuning te bieden aan geadopteerden die dat wensen, zoals hulp bij en een vergoeding voor het herstellen van de oorspronkelijke naam, nationaliteit en correcte geboorteakte en psychologische hulp voor wie dat nodig heeft, en;

* te zorgen voor laagdrempelige en onbeperkte toegang tot het eigen dossier van geadopteerden;

en met betrekking tot binnenlandse afstand en adoptie:

* een uiterste inspanning te leveren om te bewerkstelligen dat alle dossiers en archieven hierover van overheids- en private instellingen naar het Nationaal Archief overgedragen worden, en;

* ervoor te zorgen dat er voor de betrokken afgestane en afstandsmoeders gezamenlijk onbeperkte en volledige toegang is tot zowel het eigen afstands- als adoptiedossier, en slechts indien nodig hiervoor een wetswijziging voor te bereiden.

In de onderhavige Kamerbrief legt u, mede namens MOCW, uit hoe u invulling geeft aan de opvolging van de op 8 april 2025 aangenomen moties en tegen welke juridische, praktische en ethische grenzen u daarbij aanloopt. Daarbij is in deze brief met voorbeelden geïllustreerd dat adoptiedossiers geen persoonsdossiers zijn, maar eigenlijk gezinsdossiers, en wat voor informatie daarin voorkomt.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Naar aanleiding van het commissiedebat over familierechtelijke onderwerpen op 12 maart 2025 zijn de meest recente moties ingediend en aangenomen. Met bijgevoegde brief informeert u de Tweede Kamer, mede namens MOCW, over de voortgang. Het NA is betrokken bij de totstandkoming van de brief.

³ *Kamerstukken II, 2024/25, 33836, nr. 115.*

⁴ Belangenorganisaties van afgestanen.

Naar aanleiding van de aandacht van de Kamer voor dit onderwerp heeft het NA Kamerleden van de vaste Kamercommissies voor OCW, JenV en BZK met toestemming van MOCW uitgenodigd voor een werkbezoek op 16 juni 2025 met als doel de Kamerleden een goed beeld te geven van de werkpraktijk bij het NA.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Familie

De Commissie onderzoek Binnenlandse Afstand en Adoptie zal het onderzoek naar de geschiedenis van binnenlandse afstand en adoptie in de periode 1956-1984 op 19 juni 2025 presenteren. Op 3 juli 2025 spreekt u met een afvaardiging van belangenorganisaties van afstandsmoeders en afgestanen over de bevindingen.

Datum
12 juni 2025

Onze referentie
6465877

4.2 Krachtenveld

De beleidsontwikkelingen op het terrein van interlandelijke adoptie raken interlandelijk geadopteerden (ruim 40.000 in Nederland), (aspirant)-adoptief ouders en verschillende partijen die actief zijn in de adoptieketen in binnen- en buitenland. De beleidsontwikkelingen op het terrein van binnenlandse afstand en adoptie raken zowel binnenlandse geadopteerden (circa 20.000) als de afstandsmoeders (13.000-14.000 moeders). Het veld is gepolariseerd en kenmerkt zich door enorme betrokkenheid, verschillende perspectieven op adoptie en veel (social) media-activiteit. Er is met name onder geadopteerden sprake van een zeer actieve groep die zich inzet voor meer aandacht, (financiële) ondersteuning en rechten.

4.3 Communicatie

Op het moment van verzending van deze brief, zal deze ook worden gedeeld met de bij ons bekende belangenorganisaties voor geadopteerden, afgestanen en afstandsmoeders.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.